

DE AVONDROOD

ABONNEMENT

AAN HET BUREAU VAN HET BLAD,
Warmoesstraat, N°. 208.

En bij alle Boekhandelaars en Postkantoren van het Rijk.

Brieven, Gelden, enz., moeten franco
worden ingezonden.

ALGEMEEN NIEUWSBLAD

PRIJZEN

VOOR 3 MAANDEN,

te Amsterdam..... - 8.

en Buitenland franco..... - 8.

Abonnementen.

ZEVEN REGELS of minder..... f 175.

Elken regel meer..... - 25.

ZEVEN voor elke advertentie en herhaling..... - 25.

voor Staatskunde, Handel, Nijverheid, Landbouw, Kunsten en
Welenschappen.

NEDERLANDEN.

AMSTERDAM 13 Sept. Heden voormiddag heeft op den spoorweg van Amsterdam naar Haarlem een groote proefrid plaats gehad, met den graad van snelheid, waarmede de gewone dienst zal verrigt worden. Omstreeks ten 11 ure, vertrok de locomotive van de station te Amsterdam, met niet minder dan zeven wagons, in welke zich ruim 200 passagiers bevonden; 30 minuten later stapten de passagiers aan de station te Haarlem uit.

Vervolgens is de locomotive, met de zeven wagons en eenige vermeerdering van passagiers, omstreeks ten 12½ ure van Haarlem naar Amsterdam terug gereden, en deze terugtocht werd in 23 minuten afgelegd.

De proef had ook ten doel, om het personeel der administratie aan de beide stations te oefenen in de afgifte der plaatsbilletten, en het publiek met de formaliteiten, deswege bestaande, enigzins bekend te maken. Zij, die dezen rid hebben medegemaakt, hebben om gelegenheid gehad, om te zien, dat er zijn drie verschillende rangen: diligence, char-à-banc en wagon, en dat voor elk dezer rangen de plaatsen aan een bijzonder kantoor van afgifte van biljetten ingedeeld genomen worden, hetgeen voor den spoed althans doelmatig is. Men ontvangt voor de zoogenaamde diligence tegen f 1,20, een rond biljet; voor de char-à-banc tegen f — 80, een blaauw biljet; en voor de wagon, tegen f — 40, een wit biljet. Na deze biljetten ontvangen te hebben, begeeft ieder passagier aan de station te Amsterdam zich in een der zalen, in welke het teken om in de rijtuigen plaats te nemen, wordt afgewacht. Ook deze zalen zijn drie in getal, en derzelver opschrift van den rang toont den passagier dadelijk aan, in welke hij zich begeven moet. Ieders rijtuig draagt ieder rijtuig het opschrift: Diligence, Char-à-banc en Wagon, zoodat alles ten duidelijkste en ten meesten gemakke voor den reiziger is ingerigt.

De rijtuigen zijn alle ruim en gemakkelijk in het rijden; in elk derzelve kan men zich bezig houden met het lezen ook van den lijnaten druk, en zelfs potlood of pen gebruiken. Het verschil der rangen is in de bekleding der rijtuigen gelegen; behalve, dat de diligences rondom, even als de gewone koetsen, doorgaande panelen hebben, en alzoo tegen den invloed van wind en regen beter zijn gedeekt.

Het gemakkelijke van elk der rijtuigen en de snelheid van den overtocht, zullen, er is geen twijfel aan, deze spoordienst, zoodra zij geopend is, boven elke andere algemeen doen verkiezen. Men is verbaasd den heen- en wedertocht gedaan en te Haarlem verpoost te hebben, in denzelfden tijd, die dikwerf door het gemakkelijke der rijtuigen bijna niets bespeuren; wanneer men niet, op den weg zijnde, de vlugt moest opmerken, waarmede alle de rijtuigen en zelfstaanden in volen ren worden voorbij gegaan.

De administratie bestaat:

Aan de station te Amsterdam, uit de heeren Ruis van Leeuwen, D. D. Barlett, J. v. Deventer, J. Rampert en J. de Bruine.

Aan de station te Haarlem, uit de heeren Jan Bruijn Wz., J. J. van Noorle van Hall, Henry Lits, J. Wichers en L. Kaper.

Door de Directie van het Entrepôt-Dok is bekend gemaakt, dat do Heer Jan Fredrik Geertling, Magazijnmeester, van wege het Rijk, bij deze luytiging, op deszelfs daartoe gedaan verzoek, eervol uit de betrekking is ontslagen; en dat in deszelfs plaats benoemd, en den 1sten dezer in functie getreden is de Heer Johannes Hesselink Ben., tot dus verre Adjunct-Rijks-Magazijnmeester bij het Entrepôt.

Dezer dagen is door Z. M. een besluit genomen, naar aanleiding van een rapport van Z. Exc. den minister van Binnenlandsche Zaken, waarbij aan de koninklijke beslissing wordt onderworpen, de vraag, of, ten aanzien der onverzekerde reizen om onderstand, al dan niet de overlegging moet worden gevorderd der certificaten van onvermogen, bedoeld sub 5, van art. 29 der wet, van den 16 Junij 1832. (Staatsblad N°. 29), en zulks aangaande den vrijdom van zegel, welke voor die reizen, op grond van art. 16, § 1, der wet van 13 Brumaire, VII jaar, zou kunnen worden ingevorderd. Op welke vraag is bepaald, dat de vrijdom, bij de wet van 13 Brumaire, VII jaar, verleend, wel is in stand gebleven, maar slechts kan worden genoten, wanneer het onvermogen van dengene, die onderstand vraagt, tot betaling van het zegelrecht, behoorlijk is geconstateerd, even als zulks voor de verzochtschriften in het algemeen, door onvermogende per-

sonen ingediend, is bepaald bij de latere wet van den 16 Junij 1832 (Staatsblad N°. 29), art. 29.

'S GRAVENHAGE 12 Sept. Z. K. H. de Erfprins van Oranje heeft heden ochtend, in de Maliebaan, de afdeeling Grenadiers en Jagers, alhier ingaruitzen, grinspecteerd.

Heden middag was er familie-diner op het paleis in het Bosch.

Aanstaanden Maandag vertrekt Z. K. H. Prins Hendrik wederom naar Vlissingen, doch ditmaal om zich van daar naar zee te begeven, en Hoogst-deszelfs reis naar de Middellandische Zee aan te nemen.

De weleerwaarde zoogeleerde heer J. H. de Dompierre de Chauléplé, thans predikant bij de Waalsche gemeente te Haarlem, heeft het op hem uitgebragte beroep bij de Waalsche gemeente in deze residentie aangenomen.

UTRECHT 12 Sept. Gisteren avond omstreeks ten half tien ure is Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden deze stad doorgelopen, zich begevende naar Silezië.

Part. Corresp. BEVERWIJK 12 Sept. Het heeft Z. M. beaagd aan de Roomsche Katholieke gemeente alhier, voor den opbouw eener nieuwe kerk, eene subsidie uit 's Rijks kas, van f 11,000 te verleenen.

Part. Corresp. DORDRECHT 12 Sept. Heden is alhier van de werf van den scheepshouwermeester Jan Schouten, te water gelaten, het barkschip Triton, gebouwd voor rekening van den heer B. Kooij Jr., te Amsterdam, en gevoerd zullende worden door kapitein J. N. Schreider, en is dadelijk weder de kiel gelegd voor een barkschip, genaamd *Sara Alida Maria*, voor rekening van dezelfde rederij.

Part. Corresp. NIJMEGEN 12 Sept. Binnen vier à vijf dagen vertrekt van hier naar Grave, het 2de bat. der 2de afd. inf., terwijl men wil, dat het bat. der 17 afd., aldaar in garnizoen, naar Zeeland zoude vertrekken, en de staf der 2de afd. van Nijmegen naar Arnhem.

BELGIE.

BRUSSEL 12 Sept. De talrijke aankopen van den Perzischen granzat te Parijs, en het gerucht, dat hij aldaar over een handelstractaat onderhandelt, waarbij aan Frankrijk zeer groote voordelen zouden verzekerd worden, hebben de aandacht van het Haagsche kabinet tot zich getrokken. Dit kabinet heeft zijnen vertegenwoordiger te Parijs den last opgedragen, om aan den granzat van Perzië openingen te doen, want het doel om niet dit schoone Aziatische land handelbetrekkingen aan te knooopen, welk land tot dusverre alleen door Engeland is geexploiteerd. In afwachting en om zich tot deze nieuwe betrekkingen voor te bereiden, moedigt het Hollandseche gouvernement de Oostersche studien aan, en vooral die van het Perzisch. De kweekelingen der Leidsche hoogeschool, die dezen cursus volgen, maken snelle vorderingen onder de leiding van den geleerden Weijers. Een hunder, de heer van der Vlies, van Utrecht, heeft zich zoo zeer onderscheiden boven zijne talrijke medeleerlingen, dat hij van het gouvernement eene jaarlijkse toelage van f 6,000 heeft ontvangen, om zich in Azië in het Perzisch en de andere Oostersche talen te volmaken. Hij zal deze aan eenige jaren lang blijven genieten. Twee andere leerlingen ontvangen f 1,600 jaarlijks, om zich in het Perzisch te oefenen, op de Oostersche bibliotheek te Leiden, onder de leiding van den genoemden hoogleraar. De heer van der Vlies moet binnen weinige dagen vertrekken. Hij heeft, twee maanden geleden, eene thesis aan de hooge school verdedigd, bij gelegenheid van zijne promotie tot docter en daarbij blikken gegeven van eene uitgestrekte kennis in het Hebreeuwsch, het Arabisch, en zelfs in het Ethiopisch.

Naar ons inzien, zou het een hoogst nuttige maatregel zijn, om de geheele Belgische zeemagt, of liever wat men de eenvoudigheid heeft zoo te noemen, af te schaffen, en daarentegen het scheepvaart maatschappij voor eene geregelde stoomvaart tusschen Antwerpen, de Vereenigde Staten, Mexico en de West-Indische eilanden aan te moedigen. Die aanmoediging schijnt ons toe, het best te zullen plaats hebben, indien de Belgische regering een vijfde der aandelen in de maatschappij nam. op voorwaarde echter, dat de regering der Vereenigde Staten zich met hetzelfde aantal aandelen belaste. In dat geval zouden de drie overige

vielfden van het beroordigde kapitaal spoedig geplaatst zijn. Men zou nog kunnen bepalen, dat de helft der stoombooten in de Vereenigde Staten en de wederhelft te Antwerpen moest worden gebouwd. Al verder zou men kunnen vaststellen, dat de Belgische regering des noods deze stoomvaartnigen in dienst zou kunnen nemen en ten oorlog uitrusten, mits daarvoor aan de deelhouders eene billijke schadeboetselling betalende. Op die wijze zou men voor mogelijke gevallen beter gewapend zijn dan thans, en zouden aan den anderen kant onze handelbetrekkingen met de nieuwe wereld, zonderling bevorderd worden. Wij willen hier alleen slechts van den uitvoer van geweren gewagen; maar er kan niemand zijn, die het groot gewicht van dit nieuw middel van vervoer voor alle andere takken van nijverheid en handel ontken. Daarom ook meenen wij, al is het voor de twintigste maal, de aandacht der regering daarop te moeten vestigen. (Journal de Liège.)

FRANKRIJK.

PARIS 11 Sept. De *Moniteur* deelt eene télégraphische dépêche mede uit Bayonne van den 10 dezer van den navolgenden inhoud:

De general commanderende de 20e militaire divisie aan den minister van Buitenlandsche Zaken.

«Espanero schrijft mij, onder dagteekening van den 8 dezer, uit Tolosa, dat hij den 9 zijne bewegingen tegen den Bastan zal hervatten; ten einde Don Carlos te dwingen een goed heenkomen op het Fransche grondgebied te zoeken. Hij moet mij bekend houden met zijne operationen.»

Behalve deze télégraphische dépêche, moet het gouvernement, naar men zegt, dezen morgen nog eene andere uit Spanje ontvangen hebben, inhoudende, dat een detachement Christino's, door Espanero afgezonden, op het punt is geweest zich bij Elisondo van den persoon van Don Carlos meester te maken. Hetzelfde moet dezen vort slechts een kwartier nader gemist hebben. Overigens gelijken zijne bewegingen veel naar eenen terugtocht, en men twijfelt er niet aan, of hij zal weldra genoodzaakt zijn op het Fransche grondgebied terug te trekken.

Volgens de gewone correspondentie, zijn er weinig nadere bijzonderheden omtrent de onlusten van Zurich bekend. Het daad dier stad zegt, dat in den morgen van den 7 dezer, een groot aantal burgers der onbegunde gemeenten aldaar zijn aangekomen. De meeste leden der Bondvergadering hebben Zurich verlaten. De groote raden moesten zich den 9 te Bern, en den 11 te Lucerne vereenigen. Ook zouden er nieuwe verkiezingen plaats hebben.

Voorts blijkt nog van eenen anderen kant, dat de rust te Zurich voor het oogenblik hersteld is, en dat het provisioneel gouvernement er in geslaagd is, de boeren naar hunne haardseden te doen terugkeeren.

De *Presse* zegt door buitengewone gelegenheid eene brief uit Konstantinopel van den 31 dezer te hebben ontvangen. De bevestiging inhoudende van het vroeger medegedeelde bericht, dat de gezanten van Rusland en Pruisen verklaard hebben, dat deze Mogendheden zich beschouwen als geheel vrij om naar hunne belangen te handelen, en nimmer zouden toestemmen in voorwaarden tot vernietiging van de onafhankelijkheid des Sultans. Rusland heeft te gelijker tijd te kennen gegeven bereid te zijn, om, ingevolge het tractaat van Unkar-Skelessi, op de eerste aanvraag van den Sultan, eene vloot en een leger te doen oprukken, terwijl ingeval de Porte aan de Engelsche en Fransche schepen den ingang der Dardanellen mocht verlenen, Rusland dit als eene vijandelijke daad zoude aanmerken en de heer van Butenief onmiddellijk zijn paspoort zal vragen.

BAYONNE 8 Sept. Een brief van den constitutionelen Alcade, Don Felipe Almech, houdt het bericht in, dat de haven van Santa Barba de Maura zich in den avond van den 3 aan de Christino's heeft overgegeven. De twee bataljons, die het garnizoen dier plaats uitmaakten, zijn tot de capitulatie van Marotto toegetreden, en daarna door twee bataljons van de divisie van Leon afgevoerd. Men vermoedt, dat Estella dit voorbeeld zal volgen.

De bekende vader Cyrille, die in Frankrijk is aangekomen, was vergezeld van eenen dans, die door onderscheidene Christische emigranten met de meeste onderscheiding werd behandeld, en, naar men verzekert, de prinses van Beira zoude zijn.

Men verwachtte Don Carlos zelven te St. Jean-Pied-de-Port.

De regementen van Alava en Navarra hebben zich met de troepen van Espanero vereenigd. (Courrier de Bourdeaux.)

MENSENWERK.

HET HUWELIJK NAAR DE MODE.

I.

«Het schijnt, heer marquis, dat de burggraaf een huwelijk naar de mode zal sluiten.»

«Hoe meent gij dat, heer baron? Zoude onze gastheer eene keuze gedaan hebben zijnen rang onwaardig?»

«Dat niet — zoo stemt hij nog niet met de wijze van zien zijner tijdgenooten in; ik bedoel niet het wezen, maar den vorm van zijn huwelijk. Te midden van het bruiloftsmaal reist hij met postpaarden naar Napels, en naar de wijze der Engelschen, zijne bruijloft in de eene of andere ellendige herberg aan den grooten weg.»

«Luderdaad, heer baron? Dat behoort tot den vooruitgang der eeuw; dat heiligt. Behalve dat wij niet het onmogelijke beproefden, scheiden wij ons bestaan niet af van hen, die ons hetzelfde hadden gegeven, en geluk of tegenspoed haalde de banden van bloedverwantschap steeds vaster toe.»

«De bloedverwantschap? Helaas! gij hebt daar een pijnpelijke plaats aangeraakt — de bloedverwantschap was vroeger iets wezenlijks, thans is zij niets anders dan een woord.»

«Hetgeen gij daar zegt is de zuivere waarheid; het vaderlijke gezag, bij voorbeeld, schijnt ook zijn jaar 1793 gehad te hebben, en de kroon der wetten het ons nauwelijks meer dank, dat wij hun het leven en eenen naam schenken; zij loeren slechts op de gelegenheid, om beiden met het beste deel van ons vermogen magtig te worden, dan ontvingten zij ons door een huwelijk, zoo als een bankbreukige koopman zijn vaderland verlaat. Wij hebben het voorrecht niet meer, de jonge huishouding met onze vleugelen te dekken; zoo ras wij het uitschietende en onverzagen gegeven hebben, laat men ons in onze kasteelen alleen, en trekt naar elders, om

het gevaar te ontgaan van gemeene zeden en burgerlijkheid beschuldigd te worden.»

«Beste vriend, het ware beter op de allerburgerlijkste wijze te huwen.»

«Bij voorbeeld, zoo als deze pachter, die met zijne bruid daar voor het altaar knielde.»

«Die menschen zullen hunne bruiloft niet aan den grooten weg te vieren hebben, en er te gelukkiger om zijn.»

Dit gesprek, hetwelk men, in spijt der vooroordeelen, die de geest der eeuw er welligt in vinden mag, niet volstrekt ongegrond kan noemen, werd onlangs in eene dorpskerk in Normandië gehouden.

Daar werden twee huwelijken te gelijk gesloten, het eene voor het groote, het andere voor het kleine altaar; het eene van de freule DE VILLEROY met den heer burggraaf DE MARILLAC, het andere van eenen pachter des burggraafs met de zooguster der freule; het eene, ingezegend door den pastoor zelven; het andere door den kapellaan; maar het eenvoudig landelijke paar was nog meer innerlijk tevreden, dan de aanzienlijke jonggehuiden zich mochte gaven zulks uiterlijk te schijnen. Alle de vier betrokken personen hadden gelijke aanleg en reden om verheugd te zijn, want allen waren twintig jaren oud, en allen verliefd, maar twee verschillende krachten waren bij dit dubbele huwelijk in werking. Bij den pachter de natuur, bij den burggraaf de etiquette. WILLEM, de eenvoudige en vrolijke landman, huwde zijne schoone GREETE, enkel om gelukkig te zijn; FERDINAND, daarentegen, een waardig representant van den Parijsschen modetoon, huwde zijne bevallige VALENTINE, om met haar ook eene soort van roman te spelen. Eene reiziger na het huwelijk, deze zotte van de Engelsche groote wereld ontleende mode, streelde de verbeelding des jongen mans, en de dadelijke genieting van het huisselijke leven te gemeen vindingende, offerde hij aan den hoogmoed al het andere op.

«Dadelijk op reis! — dat is piquant en origineel,» sprak hij; «dat verduubelt het geluk, en geeft eenen bijzonderen prikkel aan het genot. Welk eene gedachte, de prozaische leuzelachtigheid eener bruiloft aldus te beschrijven, zich aan de menigte te onttrekken, om met de bemide alleen te zijn; dien schat in een rijtuig, waarin slechts voor beiden plaats is, in volen ren, aan de oogen van allen te onttrekken, en naar Florence, Venetië of Rome te brengen, is dat niet den ouden *Dymenaeus* verjongen, en Lem de

vleugelen van den jeugdigen Amor geven? En bovendien, het behoort tot den grooten toon, zoo te verdwijnen met zijne gemalin. De Vorsten huwen even zoo, en de dagbladen zullen van mijn huwelijk spreken, even als van het hunne.

Zoo sprak de Burggraaf, en dacht niet aan zijne ouders, die zoo zalig zijn zouden, als hij bleef, noch aan de ouders zijner bruid, die haar met tranen afstonden, noch aan het schoone slot met de vier torens, dat hij tot een huwelijksgeheuk ontving, noch aan de huisselijke genoegens, die de eerste huwelijksweken altijd opleveren. Hij zag slechts twee voorwerpen: zijne jonge, in het wit gekleede vrouw, en zijnen reiswagen, die reeds des morgens gepakt stond.

Zoo gelukkig als hij was, zoo bedrukt waren de verwanten. De gedachte aan de naderende scheidng verdroef de vrolijkheid uit ieders hart, en maakte het vreugdefeest tot een treurfest.

Het onderwetsche huwelijk van WILLEM en GREETE, en de pret op de landhoeve staken sterk daartegen af. Op die hoeve waren de ouders en magen der jonge luidjes bijeen, en het genoegeen blonk er ieder uit de oogen; daar gingen de kroesen lustig rond, en klenken vrolijke liederen, tot dat het verdwijnen der vereenigden hen besloot, wat de ouders met aandoening hunne handen op de hoofden van het jeugdige paar gelegd, en tot elkander met tranen in de oogen gezegd hadden: «Uwe dochter is nu mijne dochter! Uw zoon zal voortaan mijn zoon zijn.» Zoo scheidden die goede lieden, in het aangename uitzigt mijnen een kind meer in huis en een morgenkus meer op den mond te hebben.

Toen de Burggraaf zijne bruid naar de reiskots geleide, was het een waar afscheid, bij hetwelk bittere tranen vielen; eindelijk volgde nog een laatste kreet van smart, die door het gertisch der rollende raderen overstemd werd. Daar snelde nu de echtgenoot met zijne gade weg, als een jager met zijnen buit, daar keerden nu de ouders, van hunne kinderen beroofd, eenzaam en treurig in het slot terug.

Arme burggraaf! Gelukkige WILLEM! De burggraaf en zijne gemalin zaten dan nu in het rijtuig en waren op reis; maar bemerkten weldra, dat hun geluk zoo beperkt was als hun rijtuig, hetwelk zij zich in elkanders gezelschap als eenen hemel hadden voorgesteld, maar dat eigenlijk niets meer was dan eene bewegende gevangenis. De burg-

P. S. Er is plaats tot stalling voor Rijtuigen.

GEDRUKT BIJ A. ZWELSAARDT.